



**Complexnummer: 527803**

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56  
E info@cultureelerfgoed.nl

#### Complexnaam

Coöperatiehof

#### Aantal complexonderdelen

4

#### Monumentnummers van complexonderdelen

527804, 527805, 527806, 527807

#### Woonplaats

Amsterdam

#### Gemeente

Amsterdam

#### Provincie

Noord-Holland

#### Locatie van het hoofdobject

Burgemeester Tellegenstraat 1, 1073 KA te Amsterdam

#### Complexomschrijving

##### Inleiding

In 1925-1928 tot stand gekomen Amsterdamse School-complex genaamd Coöperatiehof met ARBEIDERSWONINGEN en WINKELS en kleine werkplaatsen, een LEES- en VERGADERZAAL en twee GEDENKTEKENS gebouwd in opdracht van de 'Vereeniging Bouwmaatschappij tot verkrijging van Eigen Woningen' en de 'Stichting Onze Woning'. Gevelontwerpen in de stijl van de Amsterdamse School naar een ontwerp van de architect P.L. Kramer. Het ontwerp van de standaardplattegronden van de woningen is van de hand van de bouwcommissie van de 'Vereeniging' o.l.v. voorzitter L. van Buuren. Het complex is vrijstaand gelegen op een ongelijkmatig vijfzijdig terrein, als speerpunt gelegen in het verlengde van de P.L. Takstraat en begrensd door de Burgemeester Tellegenstraat (Z.-, W.- en O.-zijde), het Henrick de Keijserplein (N.-zijde) en de Lutmastraat (N.-zijde) als een naderhand verkaveld gebied in Plan-Zuid van H.P. Berlage. De Coöperatiehof heeft een ovaal plantsoen met bolvormig gedenkteken uit 1936 ter ere van L. van Buuren naar ontwerp van Kramer. Aan de zuidzijde bevindt zich een op instigatie van Publieke Werken tot stand gekomen openbare leeszaal (bibliotheek) en vergaderzaal naar ontwerp van Kramer. Aan de achtergevel, als decor zichtbaar vanuit de P.L. Takstraat, bevindt zich een eveneens door Kramer ontworpen gedenkteken met plantsoen ter herdenking van Burgemeester J.W.C. Tellegen. Tussen de buitenring en de binnenring rondom het plantsoen bevinden zich de individuele achtertuinen. Oorspronkelijk behelsde het gehele complex 164 woningen, 10 winkels annex woningen, 7 winkels en 3 werkplaatsen. Het complex bestaat uit de volgende onderdelen: (A) Woonblok met arbeiderswoningen aan de Burgemeester Tellegenstraat/ Henrick de Keijserplein/ Lutmastraat; (B) Samengesteld woonblok met arbeiderswoningen aan de Coöperatiehof; (C) Openbare leeszaal/ vergaderzaal/ bibliotheek met gedenkteken voor Tellegen aan de achtergevel en met ingang aan de Coöperatiehof en (D) Gedenkteken voor Van Buuren, centraal in het ovaal plantsoen

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



van de Coöperatiehof.

N.B. De vensters hadden oorspronkelijk een verdeling in één of meerdere stijlen en horizontale roeden. De horizontale roedenverdeling is thans met uitzondering van enkele kleinere vensters en bij vensters van de openbare lees- en vergaderzaal verwijderd.

#### Omschrijving

Het complex van de Coöperatiehof bestaat uit een buitenring van hogere nagenoeg gesloten bebouwing van drie of vier bouwlagen en in het midden een rechthoekige binnenring met lagere bebouwing van twee bouwlagen rondom een ovaal plantsoen. De toegang tot het hof bestaat uit twee in de lengteas van de hof gelegen poorten in hoger opgetrokken volumes van de omringende bebouwing aan de buitenzijde. De toegangen liggen in het verlengde van de as Willem Pastoorstraat-Talmastraat. De kleinschaliger bebouwing aan de hof met zadeldaken met steile schilden aan de voor- en minder steile schilden aan de achterzijde heeft een dorps- en parkachtig karakter en vormt een tegenhanger tot de grootstedelijke hogere bebouwing onder platte daken aan de buitenzijde. De strakke gevels van de bebouwing aan de buitenzijde worden geleed middels de ritmische plaatsing van vensters. De geometrische bouwvolumen hebben een eenvoudige vormgeving verrijkt met wisselende details. De gevels zijn opgebouwd uit bruinrood/lichtpaars geschakeerde baksteen, de houten onderdelen zijn in gebroken wit geschilderd, de banden onder de gevelbeëindiging van de lagere delen en overige elementen als bij de poorten en vensters zijn uitgevoerd in geschilderd stucwerk. Aan de noordzijde, bij het Henrick de Keijserplein springt de bebouwing terug. Hier bevinden zich portiekwoningen met een afwijkend plattegrondtype en met uitkragende trappenhuisen aan de straatzijde. De bebouwing aan de binnenzijde, rond de hof, bestaat naast de poortopeningen en de lees- en vergaderzaal uit blokken in een meer traditionele architectuur, met steile dakschilden aan de plantsoenzijde en in groepen geplaatste vensters en deuren.

#### Waardering

Complex de Coöperatiehof uit 1925-1928 met bijbehorende onderdelen van algemeen belang vanwege de cultuur-, sociaal- en architectuurhistorische waarde als overwegend gaaf bewaard en representatief voorbeeld van sociale woningbouw waarin tevens algemene wijkvoorzieningen zijn geïntegreerd en waarin twee gedenktekens zijn opgenomen voor voorvechters van sociale woningbouw.

Het complex is tevens van belang wegens stedenbouwkundige en ensemblewaarde vanwege de bijzondere hofvormige aanleg en als essentieel onderdeel van de omringende bebouwing in dit deel van het Plan Zuid van Berlage, alsook wegens de stilistische samenhang met de omringende woningbouwcomplexen. Tevens van belang in het oeuvre van P.L. Kramer.

---

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 527804

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 07 december 2004  
Kadaster deel/nr 82931/108

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Burgemeester Tellegenstraat	1			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	3			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	5			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	7			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	9			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	11			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	13			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	15			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	17			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	19			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	21			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	23			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	25			1073 KA	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	27			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	29			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	31			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	33			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	35			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	37			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	39			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	41			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	43			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	45			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	47			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	49			1073 KB	Amsterdam		

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Burgemeester Tellegenstraat	51			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	53			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	55			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	57			1073 KB	Amsterdam		
Burgemeester Tellegenstraat	59			1073 KB	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	22			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	24			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	26			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	28			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	30			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	32			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	34			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	36			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	38			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	40			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	42			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	44			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	46			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	48			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	50			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	52			1073 SZ	Amsterdam		
Henrick de Keijserplein	54			1073 SZ	Amsterdam		
Lutmastraat	134		A t/m F	1073 HC	Amsterdam		
Lutmastraat	134			1073 HC	Amsterdam		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	V			6492
Amsterdam	V			6488

#### *Omschrijving\*\**

#### Omschrijving

Nagenoeg aaneengesloten WOONBLOK met ARBEIDERSWONINGEN en WINKELS met een ongelijkmatig vijfzijdige hoofdvorm en met geschakelde rechthoekige grondplannen met drie of vier bouwlagen met attiek en afgesloten door een samenstel van platte daken waarop gemetselde schoorstenen. De noordgevel heeft een lengte van circa 110 meter; de west- en oostgevel hebben een lengte van

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



circa 80 meter; de korte gevels in het ZO en ZW hebben een lengte van circa 45 meter. De noordelijke bebouwing heeft op het platte dak teruggezette rechthoekige opbouwen waarin zolderkamers met venster en deur. De hogere bebouwing boven de poorten naar de Coöperatiehof, de hogere hoekbebouwing Henrick de Keijserplein/ Burgemeester Tellegenstraat en de hoekbebouwing nabij het plantsoen met het Burgemeester Tellegen-monument, hebben een rechte gevelbeëindiging met eenvoudige witgeschilderde houten lijst. De gevelbeëindiging bestaat elders uit een gepleisterde attiek met kraal en licht concave lijst en series kleine rechthoekige vensters met tuimelramen. Gemetselde gevels met afwisselend koppen- en strekkenlagen. Gevelvlak met al dan niet gekoppelde twee- of drieruits vensters met verticale geleiding en draairamen. De verbijzonderde penanten, op de scheiding van de achterliggende vertrekken bestaan uit afgerond pleisterwerk. Aan weerszijden van de poortgebouwen, bij het begin van de teruggezette gevelwand aan het Henrick de Keijserplein en in de rechthoekige uitbouw over alle bouwlagen bij Burgemeester Tellegenstraat 1, bevinden de vensters zich in erkerachtige houten vensterkasten. Boven de vensters van de bovenste bouwlaag bevinden zich eenvoudige hijsbalken met haak. De houten toegangsdeuren met middenlicht zijn enkelvoudig of in paren geplaatst. De oostelijke zijgevel is vrijwel blind met twee vensters waarvan één op de hoek met uitstulpende afronding in het metselwerk. ZO-gevel met zes traveeën. Op de hoek een winkel in zwaar gepleisterd en houten kader met winkelruiten voorzien van rechthoekige bovenlichten. Op de verdiepingen op de hoek geplaatste vensterpartijen. Oostgevel met links en rechts van de hogere bebouwing met poort respectievelijk twee en zeven traveeën. Poortgebouw van vier traveeën en met smalle en op de hoek geplaatste vensters onder de daklijst. Rechte poort met hoog middendeel onder gepleisterde luifel en licht geknikt dito gewelf. Smallere en lagere doorgangen voor voetgangers, met druppelvormige met concave achterzijde alsmede rechthoekige gemetselde pijlers met natuurstenen basement en kussen. In de zijwanden van de onderdoorgang merendeels gedichte muuropeningen met horizontale en verticale geleiding. Hogere en verdiept geplaatste en verder geaccentueerde hoekpartij in het NO met afrondingen in het metselwerk en met winkelpuien en overhoekse toegangspartij en uitkragend geveldeel en met overhoekse licht concave geveldelen tussen de verdiepingen met kleine rechthoekige vensters. Noordgevel met 23 traveeën, waarvan de 17 traveeën aan de rechterzijde zijn teruggezet. Deze gevel benadrukt hiermee het Henrick de Keijserplein. Winkelpuien onder doorlopende en gepleisterde licht concave lijst met geschakelde rechthoekige lichten en met eenvoudige toegangen. Aan de rechter zijde portiekwoningen met vier uitkragingen in het metselwerk over drie verdiepingen met concave en convexe rondingen en met driezijdige vensters met horizontale roedenverdeling en draairamen en met portieken met hoge trap. Hogere en verdiept geplaatste en verder geaccentueerde hoekpartij in het NW met afronding in het metselwerk en met overhoeks geplaatst in- en uitzwenkend metselwerk tussen de verdiepingen en met kleine rechthoekige vensters. Winkelpuien met zij- en bovenlichten en doorlopende serie kleine vensters onder de rechte gevelbeëindiging. Westgevel met links en rechts van de hogere bebouwing met poort respectievelijk acht en drie traveeën. Hoger poortgebouw als omschreven met ongelijk tweezijdige uitkragingen in het metselwerk. Zes traveeën brede gevel aan de ZW-zijde met hoekwinkel. Westelijke zijgevel als omschreven.

De achtergevels, in het ontwerp van Kramer van secundair belang, bevatten eenvoudige vensters met een afgeschuinde benedendorpel, inwendige balkons onder luifel met deels oorspronkelijke houten balkonkasten. De daklijst met eenvoudig boeideel volgt de lichte risalering bij de balkonpartijen. De teruggezette gevel bij het Henrick de Keijserplein correspondeert met een verspringing in de achtergevel. De achtergevels van de hogere poortgebouwen hebben per verdieping aaneengesloten vensterrijen. Trappenhuisen met trappalen in de stijl van de Amsterdamse School.

#### Waardering

Woonblok van de Coöperatiehof met arbeiderswoningen en winkels uit 1925-1928 van algemeen belang vanwege de cultuur-, sociaal- en architectuurhistorische waarde, als overwegend gaaf bewaard en respresentatief voorbeeld van sociale woningbouw waarin tevens algemene wijkvoorzieningen zijn geïntegreerd. Tevens van belang wegens stedenbouwkundige waarde en

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



ensemblewaarde als historisch-functioneel onderdeel van het complex Coöperatiehof.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Werk-woonhuis	Winkelwoning
Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis(K)	Woonhuis
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen	Winkel (G)	Winkel (G2)



## Monumentnummer\*: 527805

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	07 december 2004
Kadaster deel/nr	82931/104

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Coöperatiehof	1			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	3			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	5			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	7			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	9			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	11			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	13			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	15			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	17			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	19			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	21			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	23			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	25			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	27			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	29			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	31			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	33			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	35			1073 JP	Amsterdam		
Coöperatiehof	2			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	4			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	6			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	8			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	10			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	12			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	18			1073 JR	Amsterdam		

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Coöperatiehof	20			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	22			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	24			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	26			1073 JR	Amsterdam		
Coöperatiehof	28			1073 JR	Amsterdam		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	V			6492
Amsterdam	V			6491
Amsterdam	V			6489
Amsterdam	V			6488

#### *Omschrijving\*\**

##### Omschrijving

Ensemble van drie WOONBLOKKEN met twee bouwlagen met ARBEIDERSWONINGEN rondom een ovaal plantsoen. Aan de noordzijde een blok op U-vormig grondplan met bebouwing in de afgeschuinde binnenhoeken. Aan de zuidzijde aan weerszijden van de openbare lees- en vergaderzaal en hiermee middels een muur verbonden, telkens één kleiner blok op L-vormig grondplan met eveneens doorlopende bebouwing in de afgeschuinde binnenhoeken. De open binnenruimte, de eigenlijke hof met plantsoen, heeft een lengte (O-W) van circa 50 meter en een breedte (N-Z) van circa 30 meter. De blokken worden afgesloten door zadeldaken met een steiler dakschild aan de zijde van het plantsoen, gedekt met helrode pannen. Kwartslag gedraaide en gemetselde schoorstenen op de noklijn en licht uitkragend langs de zijgevels aan de zuidzijde. Uitkragende gootlijst met betimmerd overstek waaronder gepleisterde band waarin opgenomen de bovenzijde van de vensters van de verdieping. Gemetselde gevels met onderscheidend metselwerk tussen de vensters op de verdieping. De blokken zijn middels muurwerk verbonden met de hogere poortgebouwen van de omringende bebouwing aan de Burgemeester Tellegenstraat. In dit muurwerk steeds tussen vlakken in afwijkend metselwerk en met rode keramische tegels een groot en merendeels gedichte vensteropening en toegangsdeur. Zijgevels van de blokken en verbindend muurwerk lopen in de richting van de beide poorten taps toe. Gemetselde afrondingen op de hoeken van de begane grond en witgeschilderd ronde houten elementen bij de op de hoeken geplaatste vensterpartijen op de verdieping. De overige vensterpartijen hebben een twee- of drievoudige verticale geleding met draairamen en zijn enkel of gekoppeld geplaatst. De toegangspartijen met eenvoudige deuren met licht (18 aan de noordzijde en 2 x 4 aan de zuidzijde) zijn geplaatst in series van respectievelijk 1-1-3-4-4-3-1-1 en 1-1-2/2-1-1. Achtergevels met eenvoudige vensters, in- en uitwendige balkons en toegangsdeuren.

##### Waardering

Ensemble van drie woonblokken van de Coöperatiehof met arbeiderswoningen uit 1926-1928 van algemeen belang vanwege de cultuur-, sociaal- en architectuurhistorische waarde, als overwegend gaaf bewaard en representatief voorbeeld van sociale woningbouw waarin tevens algemene wijkvoorzieningen zijn geïntegreerd. Tevens van belang wegens stedenbouwkundige waarde en ensemblewaarde als historisch-functioneel onderdeel van het complex Coöperatiehof.

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument





*Hoofdcategorie*

Woningen en woningbouwcomplexen

*Subcategorie*

Woonhuis(K)

*Functie*

Woonhuis



## Monumentnummer\*: 527806

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	07 december 2004
Kadaster deel/nr	82931/137

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	V			6492
Amsterdam	V			8875
Amsterdam	V	12036	A51	

### *Omschrijving\*\**

#### Omschrijving

In het zuidelijk deel van de Coöperatiehof gelegen LEESZAAL (bibliotheek) en VERGADERZAAL met aan de zuidzijde een tegen de achtergevel geplaatst GEDENKTEKEN, alle naar ontwerp van de architect P.L. Kramer. Het geheel bestaat uit drie achter elkaar liggende segmenten. De hoofdbebouwing bestaat uit een symmetrisch plastisch gebouw van twee bouwlagen op een uit rechthoeken samengesteld grondplan. Op de begane grond bevond zich oorspronkelijk naast facilitaire ruimtes de vergaderzaal; op de verdieping oorspronkelijk de leeszaal met uitleenbibliotheek. Het geheel wordt afgedekt met een samenstel van platte daken met enkele afgerond gemetselde schoorsteen en boven de entree aan de zijde Coöperatiehof een hoog en steil afgeknot schilddak met rode pannen. Hier een houten gootlijst met boven de zijgevels opgetild overstek met betimmering. Gemetselde gevels in afwisselend koppen- en strekkenlagen en aan de achterzijde met een rechte gevelbeëindiging met hol en bol geplaatste pannen. Op het middendeel een taps toelopende vierkante klokkentoren met loden bekleding op samenstellende driezijdige ribben, een aan vier zijden geopende klokkenstoel en met verjonging aan de bovenzijde waarop kubusvormig huis met wijzerplaten. Aan de zijde Coöperatiehof de centrale toegangspartij met dubbele openslaande houten deuren met gelede vierzijdige lichten en met afrondingen in het flankerende metselwerk op de hoeken. Boven de toegang een gevelsteen in reliëf met zinnebeeldige voorstelling, betrekking hebbend op de socialistische houding ten aanzien van de kerk. Aan weerszijden van de toegangspartij bevindt zich een brede vensterpartij met zes stijlen en vier doorlopende roeden. Deze vensters overlappen het muurwerk dat een verbinding vormt tussen het hoofdgebouw en de arbeiderswoningen aan weerszijden. Dit muurwerk, afgesloten met enkele pannenrijen, loopt nabij de aanhechting met de lees- en vergaderzaal iets op. Nabij de aansluiting met de woningen aan weerszijden een poort onder gemetselde strek met dubbele openslaande poortdeuren met houten traliewerk. Op de hoeken en boven de toegang geplaatste smalle en gelede vensters in houten kader onder de overstek. De zijgevels van het hogere middendeel en de kleinere bebouwing aan de achterzijde hebben hoge en meerruits gelede vensters. Het gedenkteken ter herinnering aan burgemeester J.W.C. Tellegen is geplaatst tegen de

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



achtergevel en bevindt zich in de centrale zichtas van de P.L. Takstraat aan een klein plantsoen. Tegen de zijgevels van de woonblokken aan de Burgemeester Tellegenstraat zijn lage en deels omvamede muren met natuurstenen afronding geplaatst. Dit met pannen afgedekt muurwerk verbindt de achtergevel met de woonblokken aan de Burgemeester Tellegenstraat. Het Tellegen-monument bestaat uit een natuurstenen plint met half rond perk met natuurstenen banden van verschillende lengte en dikte tegen het muurwerk. Hierop de tekst: 'Burgemeester Tellegen', '1859-1922', 'Gesticht in 1924 door Amsterdamsche Woningbouwvereniging uit dankbaarheid voor den arbeid verricht in het belang der volkshuisvesting'. Centraal een blauwzwarte hardstenen plaquette met het reliëfportret 'en profil' van J.W.C. Tellegen en verder deels op de Egyptische kunst geïnspireerde figuratieve decoratie in bas-reliëf. Hoger in het gevelvlak in een verticaal gemetselde band een zestal uitkragende vierkante en rechthoekige natuurstenen gevelstenen met figuratieve voorstellingen.

In het interieur een trappenhuis met natuurstenen traptreden, een betegelde lambrisering in groene en roodbruine tegels met zwarte biezen. De toiletruimtes op de eerste verdieping hebben granito vloeren, betegelde lambrisering en bovenwanden. De oorspronkelijke deuren en vensters hebben (lichten met) een horizontale roedenverdeling. Dubbel openslaande binnendeuren met vijfuits en vierzijdig taps toelopende lichten.

#### Waardering

Lees- en vergaderzaal van de Coöperatiehof met uitwendig gedenkteken uit 1926-1927 van algemeen belang vanwege de sociaal-, cultuur- en architectuurhistorische alsmede de typologische waarde, als overwegend gaaf bewaard en representatief voorbeeld van een algemene wijkvoorziening. Het gedenkteken van de voorvechter van sociale woningbouw, J.W.C. Tellegen, vormt een belangrijke toegevoegde en kunsthistorische waarde. Verder van belang wegens de silhouetwaarde en de ensemblewaarde als essentieel onderdeel van de omringende bebouwing in dit deel van het Plan Zuid van Berlage en wegens de stilistische samenhang met de omringende woningbouwcomplexen.

#### Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap  
Sport, recreatie, vereniging en horeca  
Voorwerpen op pleinen en dergelijke

#### Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur  
Vergadering en vereniging  
Gedenkteken(D)

#### Functie

Leeszaal  
Vergaderzaal  
Gedenkteken(D6)

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 527807

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	07 december 2004
Kadaster deel/nr	82931/126

<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Coöperatiehof	14			1073 JR	Amsterdam	Tegenover	
Coöperatiehof	16			1073 JR	Amsterdam	Tegenover	
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>		<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>
Amsterdam		V					6490

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

Naar ontwerp van P.L. Kramer uitgevoerd GEDENKTEKEN, centraal gelegen in een ovaal plantsoen ter herinnering aan L. van Buuren. Het bolvormige monument rust op een gedrongen en plastische natuurstenen piëdestal op dito kompasroos met letteraanduiding van de vier windstreken. Geheel op rondlopende convexe bestrating met klinkers. Tekst met letters in de trant van de Amsterdamse School op het bolvormige monument: 'L. van Buuren', 'Amsterd. pionier v. Volkshuisvesting', 'Voorz. ver. bouwmij. t.v.v. Eigen Woningen', 'Aangeboden door de leden 19 dec 1936'.

#### Waardering

Gedenkteken ter herinnering aan volkshuisvestingspionier L. van Buuren uit 1936 van algemeen belang vanwege de sociaal-, cultuur- en kunsthistorische en typologische waarde, alsmede wegens de ensemblewaarde als beeldbepalend onderdeel van het complex Coöperatiehof.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Plantsoen
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Gedenkteken(D)	Gedenkteken(D6)

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument